

HISTORISK OM HVILSAGER VANDVÆRK (med citater fra protokollerne)

af Gorm Willemoes Jensen

30.oktober 1907: Forberedende møde. Foreløbig bestyrelse: Partikulier Jørgen Jensen, Proprietær C. Riis, Købmand Chr. Rasmussen, Boelsmand I.P. Poulsen og Sognepræst Th. Povlsen.

6. november 1907: Konstituerende generalforsamling. ”... *det overdrages bestyrelsen at søge anlægget fremmet bedst, billigst og hurtigst muligt, samt at anskaffe det fornødne lån på selskabets vegne*”. Hævert + dæmning ved Troldmosen og vandtank overfor kirken – anslåede udgifter 4.250 kr.

13. november 1907 afholdes licitation, gravning foretages for 22 øre pr. favn (1,883 m.). Udgifter i alt 4.350 kr.

31. december! låner man 4.000 kr. hos Jens Marius Helboe i Termestrup

4. maj 1908: Generalforsamling. De første vedtægter udarbejdes. ”*Den andel enhver interessent har at erlægge årlig til gældens forrentning og afbetaling er for alle de stiftende medlemmer af selskabet fastsat således...*” og så opremses de sytten interessenters andele fra Proprietær Riis’ 6,1 til skomagerens 1. Præstegårdens andel sættes til 5,2, dog således at den årlige afgift for sognepræsten ikke må overstige 40 kr. Skolen betaler 25 kr. og forsamlingshuset 8 kr. årligt. ”Arbejdet med pasningen af hæverten og tilsyn med hele vandværket for tiden fra d.d. til 31./12 bortliciteres”. Jørgen Jensen blev lavestbydende med 44 kr.

I 1909 har man fået orden på papirerne. Aftale med Riis om tilladelse til at benytte vandet fra Trolddammen, og aftale med præsteembedet om opførelse af vandbeholderen over for kirken.

20. juli 1917. Ekstraordinær generalforsamling grundet på for lidt vand i beholderen. ”*I sommer gaves der bestyrelsen lov til at holde lukket visse tider på dagen, for at alle medlemmer så vidt muligt kan få vand to gange om dagen fra kl. 6-12 formiddag og 6-8 aften.*”

1918. Generalforsamling. *"I Nikolajs tidligere ejendom nedsættes vandskatten fra 19,80 kr. til 14,40 kr., da der ikke holdes kreaturer mere."*

"Søren Peter Helbo får 10 kr. som påskønnelse, fordi vandværkets medlemmer har hentet vand, når det manglede". (SPH blev først medlem i 1935).

21. juli 1922. Ekstraordinær generalforsamling. Atter vandmangel. Da vandværkspasseren har arbejde om dagen, overlades pasningen til smed Poulsen formedelst 80 kr. om året.

1925. Pumpe og elektromotor anskaffes.

23. februar 1927. Generalforsamling. Forpagter Welling foreslog, at betale efter jordværdi + 17,50 kr. pr. husstand. (7 for, 3 imod).

Samme Welling fritages for at svare for det, der er solgt fra (6 for, 4 imod).

1. marts 1927. Ekstraordinær generalforsamling fordi der ved den ordinære var blevet stemt af en ikke stemmeberettiget, de den 23. februar vedtagne forslag blev derpå forkastet.

17. januar 1941. Hovedledningen fryser.

21. april. Ekstraordinær generalforsamling. Vandrørene har været frosset siden 14. januar. Rør lagt dybere gennem byen og ud til Hvilsagergården.

1945. Vedtages det at sætte bager Bech Iversens vandafgift op til 60 kr. *"... han giver nu 30 kr., men da vidste vi ikke noget om bageriets størrelse"*

Igennem 40'erne vokser problemerne med vandmangel og vandkvalitet. (Der var noget med en druknet tyrekalv i Trolddammen).

1948 blev der lagt vandledning på Skovstien, hvilket krævede et kvartals ekstra betaling. Man overvejede et rensningsanlæg, men det blev stillet i bero. *"... vi kommer klørkalk i og vil få vandet undersøgt"*.

Undersøgelserapporten var ikke god.

1949. ”... vi vil rense dammen og beholderen et par gange om sommeren og komme klorkalk i, inden de røde rundorme viser sig.”

1950. ”...dem som har WC skal give 10 kr. mere om året – skolen 30 kr.”

1954 ”.. har været i Bjerringbro og talt med ingeniør Nielsen , ikke store muligheder for rensning”. Boringen overlades til brøndboreren i Årslev, som er billigst med kr. 105,- pr.m.

1955. Vandværket bygges i haven til Kirkebakken 13. Der foretages en boring på stedet.

1960. Vandmangel om sommeren. Vandstanden i boringen sunket 4-5 meter. Rentvandsbeholder på 40 m³ bygges.

1963. Ekstraordinær generalforsamling 3. dec. Boringen er holdt op med at give vand, det bestemtes at pumpe fra Trolddammen hurtigst muligt. Ny boring kr. 8.687,16. – på Riismindes mark, en boring på 8 meter!

I 1980 skal der indhentes vandindvindingstilladelse, dette medfører et møde med repræsentanter fra amt, kommune og embedslæge. Sidstnævnte er noget utilfreds med vandværket. Han påpeger det usædvanlige i et vandværk, hvor der så ofte har været forurening: 1971, 1974, 1977 og 1978.

Resultatet af mødet bliver en 4-årig tilladelse på 25.000 m³, mod at man fik tætnet den gamle eller lavet en ny rentvandsbeholder – og i øvrigt fik ryddet op omkring vandværket.

I 1984 fik man så lavet den nuværende 87 m. dybe boring og fik endelig en ordentlig vandkvalitet.

1989 indførtes vandurene efter lovkrav.